

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
godkännande av en överenskommelse mellan Finland,
Norge och Sverige om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner överenskommelsen mellan Finland, Norge och Sverige om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten, vilken ingicks i december 2002 för åren 2003-2006. Stiftelsen Utbildning Nordkalotten bildades 1991 för att fortsätta arbetet vid det vuxenutbildningscenter som inrättades 1970 av de tre länderna gemensamt. Enligt överenskommelsen ordnar Stiftelsen Utbildning Nordkalotten arbetskraftspolitisk utbildning huvudsakligen inom nordkalottregionerna i Finland, Norge och Sverige. Stiftelsens verksamhet skall finansieras med försäljningsintäkter från utbildning och annan verksamhet. Arbetsmarknadsmyndigheterna i de avtalsslutande staterna skall kunna skaffa arbetskraftspolitisk vuxenutbildning från stiftelsen. Det arbets-

kraftspolitiska ansvaret och finansieringsansvaret för den utbildning som anskaffas skall ligga hos arbetskraftsmyndigheterna i de avtalsslutande staterna. Länderna förbinder sig att köpa ett visst antal utbildningsplatser hos stiftelsen åren 2003, 2004, 2005 och 2006. De finländare som antas till utbildningen skall betalas studiesociala förmåner enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Avsikten är att Finland skall förbinda sig att årligen köpa 70 utbildningsplatser under åren 2003-2006. Det beräknas att överenskommelsen årligen kommer att förorsaka kostnader till ett belopp av 1,28 miljoner euro. Överenskommelsen har samma innehåll som den tidigare överenskommelsen för åren 2000-2002, med undantag för antalet utbildningsplatser och avtalets giltighetstid.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Beredningen av propositionen

Förnyandet av överenskommelsen om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten har beretts vid näringsdepartementet i Sverige genom förhandlingar med arbetsministeriet i Finland och arbets- och administrationsdepartementet i Norge. Den överenskommelse som gällde för åren 2000-2002 har utvärderats i enlighet med artikel 11. Utvärderingen utfördes av Centret för forskning och utbildning i sam-

hällsvetenskap vid Luleå tekniska universitet, CUFS. Kvaliteten på stiftelsens utbildning som helhet, utbildningens innehåll, lärarnas kompetens och mångsidigheten i avlagda examina utvärderades positivt. Norge, Sverige och Finland utnyttjar alla sina utbildningsplatser och studerandenas möjligheter att få en arbetsplats efter avslutad utbildning har varit goda. Som ett resultat av utvärderingen beslöt man föreslå att giltighetstiden för överenskommelsen skall ändras från 3 år till

4 år. Utvärderingen har inte förorsakat några andra ändringar i överenskommelsen.

2. Nuläge

Finland, Norge och Sverige slöt 1971 en treårig överenskommelse om Nordkalottens arbetsmarknadsutbildningscenter och 1974 en överenskommelse om den fortsatta verksamheten vid arbetsmarknadsutbildningscentret (FördrS 10/1976). År 1991 bildades en utbildningsstiftelse för att fortsätta det förra arbetsmarknadsutbildningscentrets verksamhet (FördrS 112/1991). Finland, Norge och Sverige ingick en ny överenskommelse den 24 oktober 2000 (FördrS 69/2001). Länderna förband sig att årligen köpa utbildningsplatser så att Finland köpte 50, Norge 100 och Sverige 140 kursplatser år 2000. År 2001 fördelades platserna på följande sätt: Finland 60, Norge 70 och Sverige 140 platser och år 2002 Finland 70, Norge 70 och Sverige 140 platser.

3. Bakgrunden till den nya överenskommelsen

Hittills har överenskommelsen ingåtts för tre år åt gången. Det föreslås att överenskommelsen skall ingås för fyra år från år 2003. Avsikten med denna ändring är att bidra till större långsiktighet i verksamheten, i planeringen av utbildningen och i ett kvalitativt högtstående genomförande av utbildningen vid Stiftelsen Utbildning Nordkalotten.

Svenska statens årliga bidrag till stiftelsen är fortfarande tre miljoner kronor varje år och dessutom betalar Sverige stiftelsen ett belopp med hjälp av vilket man kompenserar de kostnader som uppkommer för Finland och Norge till följd av att utbildningstjänster

är mervärdesskattepliktiga. På detta sätt hålls priset på utbildningsplatserna även i fortsättningen konkurrenskraftigt i Norge och Finland och det genomsnittliga priset för en utbildningsdag håller sig inom gränserna för de kostnader som har avtalats.

Finland har skäl att bevara sina utbildningsplatser vid 70 per år med hänsyn till både sysselsättningsläget, som fortfarande är svårt i norra Finland, och behovet av utbildning av arbetskraft till följd av de sysselsättningseffekter som kan väntas sträcka sig till Finland då gasfältet Snöhvit (Lumikki) byggs utanför Hammerfest i Nord-Norge.

Den arbetskraft som finns i Nord-Norge räcker inte till för att genomföra gasfältprojektet Snöhvit. Det finns ett behov av arbetskraft inom mycket olika branscher. I Hammerfest behövs 1200-1500 montörer, byggnadsarbetare och arbetstagare inom servicebranschen, som mest kan det finnas ett behov av närapå 2000 arbetstagare. Så många finns inte att tillgå i Nord-Norge. I Norge ställs det emellertid höga krav på yrkeskunskap. Tillgången på arbetskraft anses vara finländarnas största trumfkort vid entreprenader som hänförs till projektet Snöhvit. Stiftelsen Utbildning Nordkalotten kommer att ha stor betydelse när det gäller att erbjuda och genomföra yrkesutbildning inom ovan nämnda områden. Stiftelsen har också en lång tradition som utbildare i nordiska språk.

4. Propositionens ekonomiska verkningar

Finland förbinder sig att med stöd av överenskommelsen årligen köpa 70 utbildningsplatser under åren 2003-2006. Under åren 2003-2006 är budgeteffekterna årligen 1,28 miljoner euro. Medlen ingår i budgetpropositionen under moment 34.06.29 (Anskaffning av yrkesinriktad arbetskraftsutbildning).

DETALJMOTIVERING

1. Innehållet i överenskommelsen

Artikel 1. I artikeln anges stiftelsens syfte, uppgifter och verksamhetsprinciper.

Artikel 2. Stiftelsen är självständig och har resultatansvar. Den bedriver inte verksamhet i vinstsyfte och eventuella överskott skall användas för att utveckla stiftelsens verksamhet.

Artikel 3. I artikeln fastställs storleken på det extra bidrag som svenska staten betalar. Under åren 2003-2006 betalar svenska staten årligen tre miljoner svenska kronor till stiftelsen. Dessutom förbinder sig svenska staten att bidra till stiftelsens verksamhet med en summa som kompenserar de merkostnader som mervärdesskatteplikten för utbildningstjänsterna förorsakar Norge och Finland.

Artikel 4. I artikeln finns bestämmelser om sammansättning och mandatperiod för stiftelsens styrelse. Styrelsen består av två ledamöter och två ersättare från varje land. Mandatperioden skall vara två år.

Artikel 5. Stiftelsen har en direktör som ansvarar för den praktiska verksamheten. Stiftelsens styrelse utser direktören för en tid av fyra år.

Artikel 6. Vidare skall de fördragsslutande staterna betala de faktiska kostnader som kursverksamheten föranleder. Länderna skall betala avgiften kvartalsvis i förskott för de platser de har beställt. Finland förbinder sig att årligen köpa 70 utbildningsplatser av stiftelsen under åren 2003-2006. Under åren 2003-2006 förbinder sig Norge att köpa 85 och Sverige 140 utbildningsplatser årligen.

Artikel 7. Stiftelsen skall ställa upp mål för sin verksamhet och säkerställa att målen följs upp.

Artikel 8. De avtalsslutande staterna förbinder sig dessutom att betala de faktiska kostnaderna för inkvarteringen och att i början av varje år meddela sitt minimibehov. Också denna kostnad betalas kvartalsvis i

förskott.

Artikel 9. För fastställandet och betalningen av kursdeltagarnas studiesociala förmåner ansvarar det land, vars arbetskraftsmyndighet utser dem som deltar i utbildning.

Artikel 10. Placering av eventuell betydande vinst av tjänster och produkter som har sålts till andra uppdragsgivare i ett aktiebolag som ägs av stiftelsen.

Artikel 11. De ministerier som ansvarar för arbetsmarknadsfrågor i de avtalsslutande staterna utvärderar stiftelsens verksamhet vart fjärde år och initierar eventuella ändringar av överenskommelsen.

Artikel 12-14. Bestämmelser om ikraftträdande och uppsägning.

2. Ikraftträdande och uppsägning

Denna överenskommelse har för Norges och Sveriges del trätt i kraft den 1 januari 2003. Eftersom riksdagens samtycke krävs för att överenskommelsen skall träda i kraft, träder den för Finlands del i kraft trettio dagar efter den dag då Finland meddelat det svenska utrikesdepartementet att överenskommelsen har godkänts. Eftersom de medel som behövs har anvisats i årets budget, har Finland trots allt deltagit i stiftelsens verksamhet från ingången av året. Om någon part säger upp överenskommelsen, skall överenskommelsen upphöra att gälla ett år efter den dag då det svenska utrikesdepartementet mottagit meddelandet om uppsägningen. Ministerierna med ansvar för arbetsmarknadsfrågor skall efter en uppsägning ta initiativ till överläggningar om den fortsatta verksamheten vid stiftelsen.

3. Behovet av riksdagens samtycke

Överenskommelsen innehåller inte några föreskrifter som hör till området för lagstiftningen. Enligt artikel 6 i överenskommelsen

förbinder sig länderna att beställa utbildning av stiftelsen åtminstone för åren 2003, 2004, 2005 och 2006. Överenskommelsen innehåller således sådana utfästelser för flera år som har samband med statsbudgeten, och därför är riksdagens godkännande nödvändigt till denna del.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § grundlagen föreslås

att riksdagen godkänner den i Stockholm den 20 december 2002 ingångna överenskommelsen mellan Finland, Norge och Sverige om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten.

Helsingfors den 10 oktober 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Sinikka Mönkäre*

ÖVERENSKOMMELSE MELLAN FINLAND, NORGE OCH SVERIGE OM STIFTELSEN UTBILDNING NORDKALOTTEN

Regeringarna i Finland, Norge och Sverige som år 1990 kom överens om att bilda "Stiftelsen Utbildning Nordkalotten" har enats om följande:

Artikel 1

"Stiftelsen Utbildning Nordkalotten" skall anordna och utveckla utbildningar för arbetsmarknadens behov för i första hand de nordligaste delarna av Finland, Norge och Sverige. Stiftelsen får även sälja tjänster och produkter som följer av utbildningsverksamheten.

Utbildningsverksamheten skall bedrivas flexibelt och anpassas till respektive lands behov inom i första hand nordkalottregionen. Stiftelsen skall utveckla företagarknytningen i utbildningen. Stiftelsen skall i sitt arbete verka för ett ökat nordiskt samarbete och utbildningen skall bedrivas så att den kan följas av deltagare som behärskar antingen det finska, norska eller svenska språket. Stiftelsen bör sträva efter att ge deltagarna en yrkeskompetens som medger rörlighet mellan de nordiska ländernas arbetsmarknader. Stiftelsen bör sträva efter att anpassa och utforma utbildningarna och utbildningsmetoderna för både kvinnor och män.

Artikel 2

Stiftelsens verksamhet skall finansieras i huvudsak genom intäkter från kurs- och uppdragsverksamhet. Stiftelsens verksamhet skall inte bedrivas i vinstsyfte. Överskott får användas till att täcka eventuellt underskott påföljande verksamhetsår eller på annat sätt återföras till verksamheten.

Artikel 3

Den svenska staten åtar sig genom denna överenskommelse att bidra till stiftelsens verksamhet med ett årligt belopp om 3 miljoner svenska kronor under åren 2003-2006. Medlen får enbart användas till att finansiera personalutveckling, marknadsföring, elevsocial verksamhet samt anpassning av utbildningen till de olika ländernas behov.

Frågan om Sverige därefter skall lämna ytterligare bidrag skall behandlas i samband med den uppföljning av verksamheten som skall göras vart fjärde år av departementen med ansvar för arbetsmarknadsfrågor.

Den svenska staten åtar sig vidare genom denna överenskommelse att under åren 2003-2006 bidra till stiftelsens verksamhet med ett årligt belopp som den svenska staten fastställer. Medlen får enbart användas till kompensation för den kostnadsfördyring som beräknas uppstå för Finland och Norge till följd av att utbildningstjänster är mervärdesskattelikliga i Sverige.

Artikel 4

Stiftelsens styrelse består av två ledamöter från vardera Finland, Norge och Sverige. För varje ledamot skall utses en ersättare. Ledamöterna och ersättarna utses och entledigas av respektive lands regering eller ansvarigt departement. Mandatperioden skall vara två år.

Artikel 5

Stiftelsens direktör anställs för en tid av fyra år med möjlighet till en förlängning efter särskild förhandling med två år. Strävan bör vara att vid anställning av ny direktör utse en person som är medborgare i något annat av

de tre länderna än de två närmast föregående innehavarna.

Vid anställning av utbildare vid stiftelsen bör eftersträvas en fördelning mellan Finland, Norge och Sverige som motsvarar fördelningen av kursdeltagare från de tre länderna enligt denna överenskommelse.

Artikel 6

Länderna skall inför varje nytt verksamhetsår ingå avtal med stiftelsen om att köpa ett bestämt antal utbildningsplatser för respektive budgetår. Köp av kursplatser förutsätter att dessa blir föremål för förhandlingar beträffande omfattning, pris, och kvalitet. Länderna skall varje månad betala stiftelsen minst en tolfedel av det årliga kontraktsbeloppet för innevarande år avtalade kursplatser.

Under förutsättning att anbudet är konkurrenskraftigt beträffande pris och kvalitet samt att nödvändiga budgetmedel anslås för ändamålet, avser Finland, Norge och Sverige att under åren 2003-2006 köpa 70, respektive 85 och 145 kursplatser.

Artikel 7

Stiftelsen skall sätta upp mål för verksamheten och säkerställa att målen följs upp på ett tillfredsställande sätt.

Artikel 8

De tre länderna skall betala faktiska boendekostnader för sina respektive kursdeltagare. Inför varje verksamhetsår förbinder länderna sig att ingå avtal med stiftelsen om hyra av bostäder som stiftelsen ställer till förfogande, under förutsättning att förhandlingar beträffande pris och kvalitet slutförs och nödvändiga budgetmedel anslås. Länderna skall i förskott månadsvis/kvartalsvis betala stiftelsen avtalade boendekostnader.

Artikel 9

De av nationella arbetsmarknadsorganen utsedda deltagarna i arbetsmarknadsutbildning vid stiftelsen skall uppbära de utbildningsbidrag som bestäms av respektive lands

arbetsmarknadsmyndighet. Bidragen betalas av hemlandets myndighet.

Artikel 10

Om försäljning av tjänster och produkter till andra än uppdragsgivarna enligt artikel 1 i denna överenskommelse blir betydande, kan denna affärsmässiga verksamhet förläggas till ett av stiftelsen helägt aktiebolag. Därmed skapas tydligare förutsättningar för den konkurrensutsatta delen av stiftelsens verksamhet.

Artikel 11

Departementen med ansvar för arbetsmarknadsfrågor skall vart fjärde år följa upp och utvärdera verksamheten vid stiftelsen med sikte på eventuella ändringar av överenskommelsen. Den svenska avtalsparten har ansvaret för att initiera denna uppföljning. Förhandling om ändringar i överenskommelsen skall inledas senast den 1 juli 2006.

Artikel 12

Denna överenskommelse träder för Norges och Sveriges del i kraft den 1 januari 2003. För Finlands del träder den i kraft trettio dagar efter den dag då Finland meddelat det svenska Utrikesdepartementet att överenskommelse har godkänts.

Genom denna överenskommelse upphävs överenskommelsen från den 24 oktober 2000 om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten.

Artikel 13

Uppsäger en part överenskommelsen skall överenskommelsen upphöra att gälla ett år efter den dag då det svenska Utrikesdepartementet mottagit meddelandet om uppsägningen. Ministrarna med ansvar för arbetsmarknadsfrågor skall efter en uppsägning ta initiativ till överläggningar om den fortsatta verksamheten vid stiftelsen.

Artikel 14

Originalexemplaret av denna överenskommelse deponeras hos det svenska Utrikesde-

partement, som tillställer de övriga parterna bestyrkta kopior därav.

Till bekräftelse härav har de befullmäktigade ombuden undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Stockholm den 20 december 2002, i ett exemplar på finska, norska och svenska, vilka samtliga texter har samma giltighet.